

Kiedy potrzebne jest specjalne wsparcie żywieniowe u chorych gastroenterologicznych?

Choroby przewodu pokarmowego często prowadzą do niedostatecznego spożycia energii i białka, zaburzeń wchłaniania oraz utraty masy ciała. W takich sytuacjach sama modyfikacja diety może być niewystarczająca.

Specjalne wsparcie żywieniowe należy rozważyć, gdy występuje:

- niezamierzona utrata masy ciała (>5% w 3 miesiące),
- długotrwały brak apetytu,
- przewlekła biegunka lub wymioty,
- zaburzenia połykania,
- niemożność pokrycia zapotrzebowania dietą doustną,
- zaostrzenie choroby zapalnej jelit,
- przygotowanie do lub okres po zabiegu operacyjnym

Formy wsparcia żywieniowego:

1. Żywnienie doustne wzbogacone

- dieta wysokobiałkowa i wysokokaloryczna,
- doustna żywność specjalnego przeznaczenia medycznego (ONS).

2. Żywnienie dojelitowe

- gdy przewód pokarmowy funkcjonuje, ale pacjent nie jest w stanie jeść wystarczająco,
- podawane przez zgłębnik lub gastrostomię.

3. Żywnienie pozajelitowe

- gdy przewód pokarmowy nie może być wykorzystywany,
- np. w ciężkich zaostrzeniach chorób jelit, niedrożności, powikłaniach pooperacyjnych.

- 4. Żywnienie „mieszane”** - jest zawsze **dobierane indywidualnie**, w zależności od stanu pacjenta, tolerancji pokarmów i stopnia wydolności przewodu pokarmowego. Takie rozwiązanie pozwala wykorzystać przewód pokarmowy w zakresie, w jakim jest to możliwe, zapobiegać niedożywieniu i utracie masy ciała, wspierać gojenie, regenerację i leczenie choroby podstawowej.

Zgodnie z aktualnymi wytycznymi, jeżeli przewód pokarmowy działa – powinien być wykorzystywany w pierwszej kolejności.

Wsparcie żywieniowe powinno być prowadzone przez zespół interdyscyplinarny, obejmujący:

- lekarza,
- dietetyka,
- pielęgniarkę,
- w razie potrzeby logopedę.

Wczesne wdrożenie żywienia klinicznego zmniejsza ryzyko powikłań, skraca hospitalizację i poprawia rokowanie.

Literatura:

Bischoff SC, Bager P, Escher J, Forbes A, Hébuterne X, Hvas CL, Joly F, Klek S, Krznaric Z, Ockenga J, Schneider S, Shamir R, Stadelova K, Bender DV, Wierdsma N, Weimann A. ESPEN guideline on Clinical Nutrition in inflammatory bowel disease. *Clin Nutr.* 2023 Mar;42(3):352-379. doi: 10.1016/j.clnu.2022.12.004. Epub 2023 Jan 13. PMID: 36739756.